

насіння позитивно впливало на збільшення середньодобових лінійних приростів та висоти рослин гороху в цілому.

Список використаних джерел:

1. Плотніков В.В., Гильчук В.Г., Гуменний М.Б. Урожайність та якість зерна гороху при комплексному застосуванні системи агрохімікатів в сучасних конкурентоспроможних технологіях його вирощування. Корми і кормовиробництво. 2008. Вип. 62. С. 163-250.
2. Телекало Н.В. Формування фотосинтетичного апарату та урожайності зерна гороху в умовах Лісостепу правобережного. Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. 2014. Вип. 6. С. 41-47.
3. Циганська О.І. Вплив мінеральних добрив, передпосівної обробки насіння та позакореневого підживлення мікроелементами на якісні показники зерна сортів сої. Сільське господарство та лісівництво. 2018. № 8. С. 78-86.
4. Шкатула Ю.М., Краєвська Л.С. Ефективність симбіотичної азотфіксації в агроценозах квасолі. Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету. Дніпропетровськ, 2015. №4. С. 73–76.3.

УДК: 633.85"324":631.543:547.29

ЖОВТУН Валентин, здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
першого курсу за спеціальністю 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **ХМЕЛЯНЧИШИН Юрій Володимирович**, доцент
кафедри рослинництва, селекції та насінництва, кандидат с.-г. наук

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,

м. Кам'янець-Подільський

СТАН ПОСІВУ ОЗИМОГО РІПАКУ З ВИСОКИМ ВМІСТОМ ЕРУКОВОЇ КИСЛОТИ (HIGH ERUCIC ACID RAPE (HEAR)) ПЕРЕД ВХОДОМ У ЗИМУ

Відбулося збільшення попиту у світі на високотехнологічну сировину ріпаку з високим вмістом ерукової кислоти для виробництва спеціальних

паливно-мастильних матеріалів біологічного походження, які неможливо отримати з нафтопродуктів. В Україні був зареєстрований перший гібрид озимого ріпаку такого напрямку РЕЗОРТ.

Основні характеристики гібриду [1]:

- покращена генетика підтверджує стабільні врожаї з високим вмістом олії та ерукової кислоти в ній ($> 48\%$);
- гібрид комбінує швидкий розвиток восени, високу зимостійкість в поєднанні з високою генеративною здатністю;
- толерантний до вертицильозу;
- висока стійкість до вилягання;
- вміст глюкозинолатів $< 18 \mu\text{mol}$;
- середньо-висока стійкість до фомозу кореневої шийки.

Багатофакторний дослід, який включає в себе різні норми висіву, ширини міжрядь, різні види добрив закладений у НДЦ «Поділля» ЗВО «ПДУ». Дата сівби 6.09.2024 р., що відповідає початку пізніх строків сівби даної культури в регіоні. Сходи отримано 19.09.2024 р. на всіх варіантах, а саме при густоті посіву 550 тис./га – отримано 545 тис./га, при густоті посіву 360 тис./га – отримано 355 тис./га, при густоті посіву 280 тис./га – 275 тис./га відповідно (рис.1).

Рис.1. Сходи 19.09.2024

Рис.2 ВВСН 15-16

Рис. 3 Стан рослин на 10.11.2024

Рис. 4 Стан рослин на 10.11.2024

Рис. 5 Стан рослин на 10.11.2024

Подальший розвиток рослин ріпаку проходив відповідно до фаз розвитку культури, і станом на 10.10.2024 року склав за шкалою ВВСН 15-16, що відповідає появі п'ятого (шостого) справжнього листка культури (рис.2). У цей період (фазу розвитку культури) оптимальним є внесення морфорегуляторів, але у зв'язку з пізнім

строком посіву ця операція була перенесена та проведена у фазу ВВСН 18-19 з використанням препарату з д. р. тебуконазол 250 г/л у нормі 0,9 л/га. [2].

Під час осіннього розвитку використовувався гербіцид (д. р. галауксифенметил -10 г/л + піклорам -48 г/л + амінопіралід - 32 г/л) у нормі 0,250 л/га у фазі ВВСН 16 для осіннього контролю широкого спектра дводольних видів бур'янів. Також при виявленні такого шкідника, як підгризаюча озима совка (*Scotia segetum Schiff.*), був використаний двокомпонентний інсектицид з контактнокішковим і фумігантним способом дії (д. р. хлорпірифос 500 г / л, циперметрин 50 г / л.) у нормі 1,2 л/га.

Перед настанням перших приморозків, що відповідає початку входу в зиму, озимий ріпак знаходиться у фазі ВВСН 21-24 (початок закладання бічних пагонів), з товщиною кореневої шийки 0,6-0,8 см, добрим розвитком кореневої

системи, відсутністю ознак враження хворобами та шкідниками, з густотами відповідно сходів до кожного дослідів (рис. 3, 4, 5).

Список використаних джерел:

1. Вебсайт представника компанії оригінатора насіння ТОВ «НПЦ Україна». URL: <https://npz.com.ua/product/rezort/> (дата звернення 1.11.2024).
2. Г. Шьонберген. Вирощування ріпаку. Посібник з організації і догляду за посівами та забезпечення врожайності. AgroConcept GmbH, 2012. с. 113-118.

УДК : 633.11(323):631.5

ЗАВОРОТНИЙ Олександр студент 2 курсу другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **ПУЮ Василь Лазарович**, доктор с.-г. наук, професор кафедри землеробства ґрунтознавства та захисту рослин

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський

УРОЖАЙНІСТЬ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕРМІНІВ СІВБИ В УМОВАХ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Пшениця у планетарному масштабі має найбільше продовольче значення. Вона є головним продуктом харчування більш як у 43 країнах світу, де проживає понад 1,5 млрд чоловік [1, 3]. Хімічний склад її зерна містить усі необхідні для харчування елементи: білки, вуглеводи, жири, вітаміни, ферменти і мінеральні речовини [4]. За посівною площею вона посідає перше місце в світі серед сільськогосподарських культур (близько 220 млн га) і друге – за валовими зборами (775-780 млн тонн) [1].

Україна є однією з найважливіших зон вирощування пшениці озимої і входить до першої десятки країн світу з щорічною площею понад 6,5 млн га. Протягом останніх років валові збори коливалися в межах 24,6-28,3 млн т, а в 2021 році становили 31,8 млн т [2]. Зерно використовується у хлібопекарській,